

Toimielin	Ylä-Savon ympäristölautakunta
Paikka	Kokoushuone, Riistakatu 5 B, Iisalmi
Aika	21.11.2024 klo 12:00 - 14:13
Keskeytykset	
Läsnä olleet jäsenet	Kyllönen Eero, puheenjohtaja Korolainen Kauko Piippo Tiina Repo Heikki, saapui klo 12.03, poissa klo 13.13 - 13.32 esteellinen § 104 Savolainen Lassi Toppinen Elise Kekkonen Anne, M. Sorosen varajäsen
Poissa	Soronen Mari
Muut läsnäolijat	Veteli Martti, esittelijä Heikkinen Aili, esittelijä, poistui klo 13.56 Kauppinen Helli, sihteeri Partanen Juha, läsnäolo-oikeutettu Ryhänen Jukka, Iisalmen kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Asiat	§:t 94 - 108
Pöytäkirjan liitteineen ovat tarkastaneet ja sähköisesti allekirjoittaneet	21.11.2024 Puheenjohtaja Eero Kyllönen Sihteeri Helli Kauppinen Pöytäkirjantarkastaja Lassi Savolainen Pöytäkirjantarkastaja Anne Kekkonen
Nähtävilläolo	Pöytäkirja on laitettu nähtäville Iisalmen kaupungin verkkosivuille 22.11.2024 Pöytäkirjojen haku (iisalmi.fi)

94 § Kokouksen järjestäytyminen	1
95 § Ympäristöluvan rauettaminen, Ponsse Oyj/kemikaalien varastointi	2
96 § Talousarvion toteumaraportti 1.1.-30.9.2024	4
97 § Lausunto Suomen Lantakaasu Oy:n Sonkajärven biometaanin tuotantolaitoksen ympäristölupa- ja toiminnan aloittamislupahakemuksesta (ISAVI/4867/2024)	6
98 § Lausunto Itä-Suomen aluehallintovirastossa vireillä olevasta hakemuksesta: Iisalmen Sahat Oy, poikkeaminen pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksestä tehdä maaleikkausta, joka ulottuu kaksi metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä pintaa, Iisalmi (Dnro ISAVI/8100/2024)	10
99 § Lausunto Kolmisopen malmion maa-alueen louhinnan ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksesta sekä ympäristöluvan 87/2022 olennaisesta muuttamisesta, Terrafame Oy	14
100 § Lausunto Kuusilammen avolouhoksen länsipuolella sijaitsevan sivukivialueen KL1 sulkemisesta ja peittorakenteen toteuttamisesta, Terrafame Oy	16
101 § Lausunto poikkeamishakemuksesta Iisalmissa, Kierrätyskatu 17	20
102 § Lausunto Laidinsuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan mukaisesta selvityksestä, Iisalmi ja Pielavesi	22
103 § Lausunto Eurowind Energy Oy:n Lapinlahden Tielammen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta, Lapinlahti	24
104 § Lausunto Vuorimäen tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksesta, Iisalmi	28
105 § Lausunto Löytänän tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksesta Pielavesi	32
106 § Lausunto Myrsky Energia Oy:n Murtoperä-Vuolijoki 400kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta	37
107 § Otto-oikeuden alaiset päätökset	40
108 § Tiedoksiannot ja ajankohtaiset asiat	41
Muutoksenhakuohjeet	43

94 § Kokouksen järjestäytyminen

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 94

Puheenjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Todetaan esteellisyydet.

Lautakunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Lassi Savolaisen ja Mari Sorosen sekä varatarkastajaksi Elise Toppisen.

Päätös

Hyväksyttiin muutoksella, että pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Lassi Savolainen ja Anne Kekkonen sekä varatarkastajaksi Elise Toppinen.

Heikki Repo saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.03.

Valmistelu

Hallintosääntö 75 §

Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköisesti vähintään neljä päivää ennen kokousta.

Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Jäsen ilmoittaa esteellisyytensä ja perusteen kokouksen järjestäytymisessä ja ennen asian käsittelyä.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Asianro IIS/467/11.01.00.01/2024

95 § Ympäristöluvan rauettaminen, Ponsse Oyj/kemikaalien varastointi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 95

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta päättää, että Ponsse Oyj:lle 20.6.2018 (§ 63) myönnetty toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa polttonesteiden ja nestemäisten kemikaalien varastolle raukeaa, koska toiminta ei ole enää luvan- tai ilmoituksenvaraista (YSL 115a§).

Perustelu: Terveydelle tai ympäristölle vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointimäärä on nykyisin Ponsse Oyj:llä reilusti alle 100 m3, mikä on nykyisin toiminnan ilmoituksenvaraisuuden raja.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristönsuojelutarkastaja Helena Tukiainen, p. 040 014 4452

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta on myöntänyt Ponsse Oyj:lle (Ponssentie 22, 74200 Vieremä) 20.6.2018 (§ 63) ympäristöluvan polttonesteiden ja nestemäisten kemikaalien varastointiin. Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Vuonna 2018 voimassa olleen ympäristönsuojelulain mukaan toiminnalle, jossa voidaan varastoida polttonesteitä tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisia nestemäisiä kemikaaleja vähintään 100 m3, tuli hakea ympäristölupa (YSL 27 §, liite 1, taulukko 2, kohta 5d).

Ympäristönsuojelulainsäädäntö on sen jälkeen muuttunut. Nykyisin voimassa olevan lainsäädännön mukaan ko. toiminta ei enää tarvitse ympäristölupaa, vaan toiminta on siirtynyt ilmoitusmenettelyn piiriin. Ympäristönsuojelulain 115 a §:n liitteen 4 mukaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varastosta, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m3 mutta alle 1 000 m3, tulee tehdä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ympäristönsuojelupalveluista on käyty määräaikaistarkastuksella Ponssella 2.10.2024. Tarkastuksella kävi ilmi, että Ponssen terveydelle tai ympäristölle vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointi ei ole enää yhtä laajaa kuin aikaisemmin. Varastoitavien kemikaalien lista päivitettiin, ja nykyisin ko.

kemikaaleja varastoidaan laitoksella noin 28,8 m³. Näin ollen varastoitavien kemikaalien määrä jää selvästi nykyisen ilmoitusvelvollisuuden rajan alle ja 20.6.2018 myönnetty ympäristölupa voidaan rauettaa.

Muutoksenhaku

13. Hallintovalitus Vaasan hallinto-oikeudelle

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Ponsse Oyj

Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue

Vieremän kunnanhallitus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Ympäristönsuojelupalvelut / Iisalmen toimipiste

Liitteet

Päätöksen liite

Asianro IIS/263/02.02.01.00/2024

96 § Talousarvion toteumaraportti 1.1.-30.9.2024

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 96

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta merkitsee talousarvion toteumaraportin 1.1.-30.9.2024 tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193 ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö Aili Heikkinen, p. 040 014 4450

Iisalmen kaupungin talousohjeen ja talousarvion täytäntöönpanoohjeen mukaisesti talousarvion toteumasta tuotot/kulut lautakunnittain ja investointien toteumatiedot raportoidaan maaliskuusta alkaen kolmen kuukauden välein.

Tasaisen jakauman mukaan toteuma olisi syyskuun lopussa 75 %. Tuotot toteutuivat 72,9 % ja kulut 70,4 %. Ylä-Savon ympäristölautakunnan tammi - syyskuun toteuma ei ylitä talousarviota.

Henkilöstökulujen toteuma oli 1 593 426 € (72,4 %). Vastuualueittain henkilöstökulujen toteumat olivat: Ympäristöterveys 1 298 886 € (72,6 %) ja Ympäristönsuojelu 294 540 € (71,5 %).

Ylä-Savon ympäristölautakunnalla ei ollut investointeja 1.1. - 30.9.2024.

Vaikutusarviointi

Päätös toteuttaa strategian tavoitetta 4 Kestävä kuntatalous. Talouden toteumaraportoinnin tarkoituksena on varmistaa, että organisaation toiminta on talousarvion mukaista.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Talousjohtaja Eeva Suomalainen

Tarkastuslautakunta

Oheisaineisto

Talousarvion toteumaraportti 30.9.2024/Ylä-Savon ympäristölautakunta

Asianro IIS/766/11.01.00.04/2023

97 § Lausunto Suomen Lantakaasu Oy:n Sonkajärven biometaanin tuotantolaitoksen ympäristölupa- ja toiminnan aloittamislupahakemuksesta (ISAVI/4867/2024)

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 97

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta katsoo, että esteitä ympäristöluvan myöntämiselle ei ole. Paikka ei sijaitse pohjavesialueella tai vesistöjen ääressä. Tiedossa ei ole uhanlaisia eläin- tai kasvilajeja, joiden elinalue tuhoutuisi toiminnan käynnistymisen myötä. Ympäristöluvassa on annettava riittävät määräykset haitallisten vaikutusten seurantaan ja rajoittamiseen. Määräyksissä tulee huomioida erityisesti hajun sekä häiriötilanteiden seuranta sekä antaa riittävät määräykset hajuhaittoihin puuttumisesta tarvittaessa.

Ympäristöluvassa tulee olla riittävät määräykset myös siitä, että orgaanista lannoitevalmistetta ei saa laitokselta siirtämisen jälkeen luovuttaa varastoon, joka ei täytä nitraattiasetuksen (1250/2014) vaatimuksia lannan ja orgaanisen lannoitevalmisteen varastoinnista. Jos lannoitevalmiste ei kuoretu, tulee nitraattiasetuksen voimaantulon jälkeen rakennetut lietesäiliöt kattaa kiinteällä tai kelluvalla katteella. Lannoitevalmisteen ravinnepitoisuudet ja niiden mahdollinen vaihtelevuus on oltava tiedossa, jotta maatilojen peltoalan riittävyys voidaan varmistaa.

Työkoneiden polttoainesäiliön on oltava kaksivaippasäiliö tai suoja-altaassa ja se on sijoitettava tiiviille alustalle. Siinä on oltava laponestolaite, ylitäytönestintä ja tyypikilpi. Lähellä on pidettävä imeytysainetta vuotojen varalle. Tankkauspaikan on oltava tiivis.

Salmonellan lisäksi tautien torjunnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota kryptosporidioosin leviämisen estämiseen. Kuljetuskaluston pesussa ja desinfioinnissa sekä lannoitevalmisteen hygienisoinnissa on huomioitava, että käytettävät menetelmät tuhoavat myös kryptosporidioosin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristönsuojelutarkastaja Maarit Walta, p. 040 014 4453

Ympäristöterveystarkastaja Mikko Piippo p. 040 014 4461

Itä-Suomen Aluehallintovirasto on pyytänyt Ylä-Savon ympäristölautakunnalta lausuntoa Suomen lantakaasu Oy:n Sonkajärven biometaanin tuotantolaitoksen ympäristölupa- ja toiminnan aloittamislukemuksesta. Biometaanin tuotantolaitos tulee sijoittumaan kiinteistöstä 762-414-5-17 ja 762-414-4-45 lohkoille määräaloille. Lausuntoa on pyydetty 25.11.2024 mennessä.

Biometaanin tuotantoprosessi perustuu orgaanisen aineen hajoamiseen anaerobisissa olosuhteissa mädätysprosessissa. Laitoksen pääprosessit jakaantuvat käsiteltävien raaka-aineiden vastaanottoon ja esikäsittelyyn, mädätysprosessiin, hygienisointiin, biokaasun jatkokäsittelyyn sekä lämpöenergian tuotantoon omia prosesseja varten. Prosessin tarvitsema lämpö tuotetaan puubiomassalla ja yksikön lämpöteho on noin 0,5 MW. Toiminta on ympärivuorokautista, mutta syötteiden tuonnit sekä lopputuotteiden noudot pyritään ajoittamaan arkipäiville ja päiväaikaan. Laitos käsittelee pääosin lantaa sekä peltobiomassoja. Lisäksi voidaan vastaanottaa pieniä määriä elintarviketeollisuuden ja muun teollisuuden jätteitä. Käsiteltävien syötteiden määrä on enintään 34 500 tonnia vuodessa ja 94,5 tonnia vuorokaudessa. Syötteet tuodaan laitokselle ajoneuvokuljetuksina.

Tuotettu biokaasu jalostetaan biometaaniksi laitoksen yhteydessä olevan kaasun jalostuslaitteiston avulla. Jalostuksessa biokaasussa oleva hiilidioksidi ja mahdolliset epäpuhtaudet poistetaan. Jalostuksen jälkeen kaasu paineistetaan 250 baarin paineeseen ja tankataan erillisiin kaasukontteihin. Kaasukontit kuljetetaan kuorma-autokuljetuksin käyttöpaikoille. Laitos voi tuottaa enintään 1 000 000 m³ metaania vuodessa, mikä vastaa noin 10 GWh:ia energiaa. Suurin osa kaasusta kuljetetaan nesteytettäväksi Kiuruvedelle rakentuvalle, hakijan omistamalle biometaanin tuotanto- ja nesteytyslaitokselle. Mahdollisia muita käyttökohteita ovat teollisuus, ja kaasun käyttö liikennepolttoaineena.

Laitoksen toiminnassa muodostuva mädätysjännös hyödynnetään lannoitevalmisteenä. Mädätysjännöstä laitoksella syntyy täydellä kapasiteetilla noin raaka-ainemäärää vastaava määrä eli 34 500 tonnia vuodessa. Mädätys- ja hygienisointiprosessin läpikäyneelle mädätysjännökselle haetaan jätteeksi luokituksen päättymistä.

Biokaasuprosessi sekä pumppaamalla tapahtuvat siirtoprosessit laitosalueella ovat suljettuja, eivätkä aiheuta kaasupäästöjä ilmaan normaalissa tilanteessa. Kaasun jalostusprosessissa syntyvät poistokaasut käsitellään aktiivihilisuodatuksella. Häiriötilanteessa biokaasua poltetaan soihutpolttimella.

Laitoksella voi syntyä hajuja raaka-aineiden vastaanotto-, varastointi- ja esikäsittelyvaiheissa sekä mädätyksen jälkeisessä hygienisointiprosessissa. Vaiheet on toteutettu siten, että syntyvät hajukaasut voidaan kerätä talteen ja johtaa hajukaasujen käsittelyjärjestelmään ja biosuotimen kautta ilmaan. Hakemukseen liitetyn hajupäästöjen leviämismallinnuksen mukaan selkeästi tunnistettavaa hajua (3 hy/m³) voi esiintyä lähialueilla enintään noin kolme prosenttia vuoden kokonaistunneista. Merkittävien hajupäästöjen ei arvioida ulottuvan asuinalueille. Laitoksen pääasiallisia melulähteitä ovat kuljetusliikenne, laitoksella operoiva pyöräkuormaaja sekä ilmanvaihdon poistopiippu. Laitoksen prosessilaitteet sijoitetaan pääsääntöisesti sisätiloihin. Biokaasulaitoksen toiminta ei hakemuksen mukaan ylitä valtioneuvoston asetuksen (993/1992) melun päivä- tai yöajan ohjearvoja. Laitoksesta teetetyn melumallinnuksen mukaan biokaasulaitoksen aiheuttama ympäristömelu on vähäistä ja se rajoittuu pääosin laitosalueelle.

Laitos ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella. Lähimmät vakituiset asunnot sijaitsevat Lammaspurossa noin 550 metrin päässä laitosalueesta itään ja Nikkilässä noin 650-900 metrin päässä laitosalueesta pohjoiseen.

Laitosalueella prosessirakennuksen, kiinteiden syötteiden varaston, lietevaraston ja mädätysjäännössiiliön täyttö- ja purkupaikkojen pinnat päällystetään betonilla tai asfaltilla. Näiltä alueilta sadevedet ja mahdolliset vuodot ohjataan vastaanottosäiliöön ja sen kautta biokaasu- ja hygienisointiprosessiin. Muut alueen sade- ja hulevedet johdetaan imeytyskenttään, josta sadevedet imeytyvät joko maaperään tai ohjautuvat läheiseen tieojaan. Hulevesien keräysjärjestelmä varustetaan sulkuventtiilillä, jolla mahdollisissa onnettomuustilanteissa syntyvien vesien leviäminen voidaan estää.

Talousveden hankintaa varten laitos yhdistetään paikallisen vesiosuuskunnan vesijohtoverkostoon. Suurin osa laitoksen tarvitsemasta mädätysreaktion kiintoainepitoisuuden säätöön tarkoitettusta vedestä tulee raaka-aineiden mukana, joten puhdasta vettä tarvitaan lähinnä laitoksen pesuissa sekä kaasun jalostuksessa. Jätevesiä syntyy laitoksen ja kuljetuskaluston pesuissa sekä sosiaalituloissa. Pesuvedet johdetaan biokaasun valmistusprosessiin. Sosiaalitulojen jätevedet toimitetaan säiliöautoilla kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle. Mahdolliset sammutusjätevedet kerätään prosessirakennuksen syöttöpään syvennykseen ja hulevesijärjestelmän sammutusjätevesien keruuputkistoon. Sammutusjätevesien leviäminen estetään hulevesien imeytyskentän kautta hulevesijärjestelmän sulkuventtiilillä.

Toimintakiinteistölle on laadinnassa asemakaavan muutos, jossa tavoitteena on T/kem-asemakaava. Laitoksen rakennustyöt on tarkoitus aloittaa vuonna 2024 tai alkuvuodesta 2025. Tuotanto on tarkoitus käynnistää viimeistään vuoden 2026 aikana. Suomen Lantakaasu Oy hakee lisäksi lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Itä-Suomen Aluehallintovirasto

Ympäristöterveyspalvelut / Iisalmen toimipiste

Ympäristönsuojelupalvelut / Iisalmen toimipiste

Oheisaineisto

Sijaintikartta

Asianro IIS/142/11.03.07.02/2024

- 98 § Lausunto Itä-Suomen aluehallintovirastossa vireillä olevasta hakemuksesta: Iisalmen Sahat Oy, poikkeaminen pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksestä tehdä maaleikkausta, joka ulottuu kaksi metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä pintaa, Iisalmi (Dnro ISAVI/8100/2024)**

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 98

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta, joka toimii Iisalmen kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena, antaa seuraavan lausunnon:

Hakemuksessa on esitetty kattavasti tietoa kohteen pohjaveden pinnan korkeuksista ja oletetuista virtaussuunnista, ja tietoja on nyt kerätty myös pidemmältä aikaväliltä. Keväällä 2024 tehdyssä Pima-ilmoituksessa pohjaveden korkeustietoja oli vain alueen pohjoisosassa olevasta yhdestä pohjavesiputkesta sekä kahdesta Kyllikinrannan vedenottamon kaivoista, mikä antoi suppeamman kuvan alueen pohjaveden tasosta ja veden virtaussuunnista. Pima-ilmoituspäätöksestä tehdyn valituksen jälkeen alueelle asennetuista kahdesta uudesta pohjaveden havaintoputkesta on saatu runsaasti tietoa pohjaveden laadusta ja pinnan korkeudesta kesän ja syksyn ajalta.

Hakemuksen mukaan tasaamo-toimistorakennuksen rakentamiseen liittyvien kaivutöiden syvimmille kaivuutasoille ulottuvat kaivutyöt on jo tehty, ja piha-alueen ja itse rakennuksen rakentamistyöt ovat edenneet jo pitkälle. Ylä-Savon ympäristölautakunnan mielestä pohjaveden korkeuden ja laadun seuranta tulee jatkaa, sillä keväällä 2024 annetussa Pima-päätöksessä ei ole määrätty pohjaveden tarkkailusta riittävän yksityiskohtaisesti. Päätöksessä ei ole edellytetty edes uusien pohjaveden tarkkailuputkien asentamista alueelle. Alueella on kaivettu ja liikuteltu pilaantuneita maamassoja ja alueella on sallittu hyödyntää myös kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä maa-aineksia. Pima-päätöksen mukaan hyötykäytettävät massat tulee sijoittaa ensisijaisesti alueille, jotka tullaan asfaltoimaan taikka rakennusten alle. Päätöksen mukaan kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä maa-aineksia on voinut hyödyntää myös pinnoittamattomilla alueilla. Tämä on voinut lisätä riskiä haitta-aineiden kulkeutumiseksi pohjaveteen. Ympäristölautakunta esittää, että tässä poikkeamispäätöksessä annetaan määräys pohjaveden laadun ja korkeuden tarkkailusta, ja tarkkailua tulee jatkaa vähintään kolmen vuoden ajan hankkeen päättymisen jälkeen.

Ylä-Savon ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan Iisalmen Sahat Oy:lle

voidaan myöntää hakemuksen mukainen lupa poiketa suoja-aluepäätöksestä haetun mukaisesti. Lisäksi lautakunta muistuttaa, että jatkossa alueelle rakennettaessa tulee mahdollinen poikkeamislupa kaivutason syvemmälle ulottamisesta hakea ennen kuin rakentaminen aloitetaan.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Ympäristönsuojelutarkastaja Helena Tukiainen, p. 040 014 4452

Ympäristöterveystarkastaja Mikko Piippo, p.040 014 4461

Iisalmen Sahat Oy hakee lupaa poiketa Itä-Suomen vesioikeuden päätöksellä N:o 14/YM 1/84 määrätyn Kyllikinrannan ja Peltosalmen pohjavedenottamoiden kaukosuoja-alueen määräyksestä 3 h). Määräyksen mukaan yhteisellä kaukosuoja-alueella on kiellettyä ilman vesioikeuden lupaa sellainen maa-aineksen ottaminen tai maaleikkauksen tekeminen, joka ulottuu kaksi metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä pintaa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Iisalmen kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta diaarinumero ISAVI/8100/2024. Iisalmen kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena toimii Ylä-Savon ympäristölautakunta. Lausunto tulee toimittaa aluehallintovirastoon 22.11.2024 mennessä.

Iisalmen Sahat Oy:n tehdasalueelle rakennetaan uusia tuotantotiloja. Hankealue sijaitsee hakijan omistamalla kiinteistöllä 140-10-60-16 osoitteessa Sahatie 6, 74510 Iisalmi. Kiinteistö sijaitsee Kyllikinrannan ja Peltosalmen pohjavedenottamoiden yhteisellä kaukosuoja-alueella, Peltosalmi-Ohenmäen vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella 0814002. Hankealue sijaitsee noin 250 metrin etäisyydellä Kyllikinrannan vedenottamosta ja noin 350 metrin etäisyydellä Peltosalmen vedenottamosta. Tehdasalueen maaperään on 1922 alkaneen sahateollisuuden toiminnan aikana päätynyt muun muassa puun kyllästystoiminnan seurauksena kloorifenoleita, dioksiineja ja furaaneita, jotka ovat peräisin KY-5 yhdisteestä. Maaperää hankealueella on aiemmin kunnostettu vuonna 2000.

Rakennushankkeelle on Iisalmen kaupungin rakennusvalvontaviranomaisen 27.2.2023 myöntämä rakennuslupa. Pohjois-Savon ELY-keskus on antanut ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaista ilmoitusta koskevan päätöksen

19.3.2024, joka koskee maaperän ja pohjaveden puhdistamista hankealueen osa-alueilla 1, 2 ja 3. Puhdistustoimiin sisältyy rakentamiseen liittyviä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maaperän kaivutöitä (pintamaassa havaittu kohonneita dioksiinien ja furaanien pitoisuuksia), muodostuvien kaivumassojen käsittelyä sekä niiden hyötykäyttöä maaperän täytöissä hankealueella.

Nyt lausunnolla oleva hakemus koskee hankekokonaisuuden ensimmäisen vaiheen niitä kaivuja, jotka ulottuvat lähemmäs kuin kaksi metriä hankealueen pohjaveden ylimmästä pinnantasosta edellä mainituilla osa-alueilla 1 ja 2 (uusi tasaamo-toimistorakennus ja niitä ympäröivät piha-, paikoitus- ja liikennöintialueet). Rakennustyöt on toteutettu maaperän ja pohjaveden puhdistamispäätöksen ja siihen liittyneen aloituskokouksen määräysten mukaisesti. Työt ovat hankekokonaisuuden ensimmäisen vaiheen osalta edenneet pitkälle ja kaivutyöt on tehty lähes kokonaan. Tasaamo-toimistorakennuksen pohjatyöt ovat valmistuneet, perustukset on valettu ja elementtiasennukset on jo lähes kokonaan tehty. Maanpinnan korkeus ennen tasaamo-toimistorakennuksen alueella tehtäviä kaivutöitä oli noin tasolla +92,6...+95,1 m (N2000). Tasaamo-toimistorakennuksen alueella kaivutöitä on tehty pääosin tasolla +90,4...+95,0 m (N2000) siten, että lopulliset leikkauspinnat ovat tasolla +90,4...+93,3 m (N2000). Tason noin +91,0 m (N2000) alapuolelle ulottuvat kaivantojen osat on täytetty muualta tuoduilla puhtailla kalliomurskeilla.

Rakennushankkeen edellyttämiä kaivuja on tehty ja tullaan tekemään pääosin selvästi yli kahden metrin etäisyydellä pohjaveden ylimmästä pinnantasosta. Hakemuksessa on esitetty, että rakennushankkeessa kaivaminen alle 2 metrin etäisyydelle oletetusta pohjavedenpinnasta on tehty vain noin 390-490 m²:n alueella. Hakijan arvion mukaan jo aloitetusta rakennushankkeesta ei aiheudu muutoksia pohjaveden laadulle, määrälle tai muodostumiselle eikä se huononna pohjaveden käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuta haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristönsuojelupalvelut/ Iisalmen toimipiste

Asianro IIS/345/11.01.00.04/2023

99 § Lausunto Kolmisopen malmion maa-alueen louhinnan ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksesta sekä ympäristöluvan 87/2022 olennaisesta muuttamisesta, Terrafame Oy

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 99

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta, joka toimii Sonkajärven kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena, antaa seuraavan lausunnon:

Hakemuksen mukaisesta toiminnasta arvioidaan aiheutuvan Sonkajärven kunnan alueelle vaikutuksia pääasiassa pintavesiin Terrafame Oy:n juoksuttaessa vesiä Vuoksen suuntaan. Hakemuksen mukaan vettä johdetaan Vuoksen vesistöön vuonna 2022 myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti, kunnes kiintiö on täynnä.

Vesien juoksutus Laakajärveen tapahtuu Kivijärven kautta. Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa, että Kivijärvi on edelleen pysyvästi kerrostunut, merkittävästi pilaantunut vesistö, jota ei ole kunnostettu. Hakemuksen mukaan Terrafame seuraa Kivijärven tilaa, ja on varautunut kunnostamaan sitä, mikäli se tarkkailutulosten myötä nähdään tarpeelliseksi.

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että ratkaistessaan hakemuksen mukaista asiaa ja vesien johtamista Vuoksen suuntaan, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto toteaa Kivijärven tarkkailutulosten perusteella Kivijärven kunnostamisen tarpeelliseksi ja asettaa sen edellytykseksi Kolmisopen malmion maa-alueen louhinnasta aiheutuvien vesien juoksutusten muutoksille Vuoksen suuntaan. Muutokseksi katsotaan myös juoksutusten ajallisen keston piteneminen kaivoksen elinkaaren jatkuessa Kolmisopen maa-alueen louhinnan myötä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Sonkajärven kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Terrafame Oy:n Kolmisopen malmion maa-alueen louhinnan ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksesta sekä ympäristöluvan 87/2022 olennaisesta muuttamisesta, Dnro PSAVI/8746/2023. Lausuntoa pyydetään 25.11.2024 mennessä. Lausunto pyydetään toimittamaan aluehallintovirastoon sähköisen asiointipalvelun

kautta (<https://avi.fi/sahkoiset-lomakkeet>). Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat sähköisesti osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Terrafame Oy suunnittelee käynnistävänsä nykyisen kaivospiirin alueella sijaitsevan Kolmisopen esiintymän hyödyntämisen siltä osin, kuin se sijoittuu maa-alueelle. Malmin ja sivukiven louhintamäärät eli vuosittainen kokonaislouhinta ei poikkea 20.6.2022 myönnettyssä ympäristö- ja vesitalousluvassa (PSAVI/2461/2017) luvitetuista määristä (yhdessä Kuusilammen louhoksen kanssa maksimissaan malmia 18 Mt/a ja sivukiveä 45 Mt/a). Lupaa haetaan myös sivukiven kaivannaisjätealueen perustamiseen ja siihen liittyville toiminnoille, kuten vesienhallintajärjestelyille ja putkilinjoille. Vesilain mukaista lupaa haetaan pohjaveden pumppaamiseen avolouhoksesta ja siitä mahdollisesti aiheutuvalle pohjavesipinnan alenemiselle, tulvapenkereen rakentamiseen Kolmisopen etelärannalle ja Hakopuron uomanmuutokselle.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Asianro IIS/638/11.01.00.04/2023

100 § Lausunto Kuusilammen avolouhoksen länsipuolella sijaitsevan sivukivialueen KL1 sulkemisesta ja peittorakenteen toteuttamisesta, Terrafame Oy

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 100

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta, joka toimii Sonkajärven kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena, antaa seuraavan lausunnon: Sivukivialueilta kertyvät vedet tulee puhdistaa ennen niiden johtamista kaivosalueen ulkopuolelle - luvassa on annettava määräykset vesien puhdistamisesta ja sallituista haitta-aineiden enimmäispitoisuuksista. Sivukivialueen ympäristövaikutukset jatkuvat alueen käytön päätyttyä, joten luvassa on tarpeen määrätä vesien tarkkailusta myös toiminnan päättymisen jälkeen. Sulkematta olevan jätealueen tulisi joka tilanteessa olla merkittävästi pienempi kuin 100 hehtaaria.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Hakemuksen tiivistelmä:

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Sonkajärven kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Terrafame Oy:n Kuusilammen avolouhoksen länsipuolella sijaitsevan sivukivialueen KL1 sulkemisesta ja peittorakenteen toteuttamisesta, Dnro PSAVI/9228/2024. Lausunto pyydetään toimittamaan aluehallintovirastoon sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://avi.fi/sahkoiset-lomakkeet>). Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat sähköisesti osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Terrafame Oy (jatkossa yhtiö tai Terrafame) hakee ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa Kuusilammen avolouhoksen länsipuolella sijaitsevan sivukivialueen KL1 sulkemiselle ja peittorakenteen toteuttamiselle. Sivukivialueelle KL1 on myönnetty ympäristölupa 29.6.2023 Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksellä nro 107/2023. Tässä lupapäätöksessä on otettu kantaa myös sivukivialueen sulkemiseen.

Sivukivialue KL1 koostuu kahdesta erillisestä sivukiven sijoitusalueesta. Rakennusvaiheiden 1-6 alueelle saadaan sijoittaa toiminnassa muodostuvia sivukiviä ja kaivosalueelta poistettavia, pilaantuneita maa-aineksia ja maa-aineksia, jotka sisältävät vaarallisia aineita sekä louhinnan räjäytystoiminnan

yhteydessä sivukiven sekaan jäävän panostusmateriaalin. Rakennusvaiheiden 1-6 alue luokitellaan suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi kaivannaisjätteen jätealueeksi. Käytännössä alueelle sijoitetaan happoa tuottavaa sivukiveä (pääasiassa mustaliusketta). Rakennusvaiheiden 1-6 pinta-ala on yhteensä noin 288 hehtaaria. Rakennusvaihe 7 sijaitsee erillään rakennusvaiheista 1-6, ja sen alueelle saadaan sijoittaa vain happoa muodostamatonta kiilleliusketta. Se luokitellaan muuksi kaivannaisjätteen jätealueeksi. Rakennusvaiheen 7 pinta-ala on noin 49 hehtaaria. Sivukiven läjitys rakennusvaiheen 1 alueelle on aloitettu tammikuussa 2024 ja rakennusvaiheen 7 alueelle sivukiveä on ensin välivarastoitu vuodesta 2021 alkaen.

Terrafamen alkuperäisessä vuoden 2007 ympäristöluvassa (nro 33/07/1) oli myönnetty lupa tarvittaville sivukivialueille. Luvan määräyksessä 91 edellytettiin, että sivukiven läjitysalueille on tehtävä tiivis pintarakenne, joka estää sadeveden ja hapen kulkeutumisen läjitysalueen sisälle. Vastaava määräys on myös Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 30.4.2014 myöntämässä koko kaivostoimintaa koskevassa ympäristö- ja vesitalousluvassa nro 36/2014/1 (lupamääräys 111). Vuonna 2022 myönnetyssä uudessa ympäristö- ja vesitalousluvassa (nro 87/2022) edellytetään sekä tarkennetun sulkemissuunnitelman laatimista koko toiminnan osalta että sulkemista koskevaa rakennus- ja laadunvalvontasuunnitelmaa yksittäisten jätealueiden osalta. Sivukivialuetta KL1 koskevassa ympäristöluvassa (nro 107/2023) edellytetään riskinarvioon ja sulkemisen jälkeiseen pitkän aikavälin vaikutustarkasteluun perustuvan sulkemissuunnitelman toimittamista Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle vuoden 2024 loppuun mennessä.

Sulkemissuunnitelmaan tulee olla yhdistetty myös sivukivialueen KL1 ja maanläjitysalueen sulkemissuunnitelma ja uusi jätehuoltosuunnitelma. Koska lupapäätöksessä nro 197/2023 on esitetty lupamääräys täyttötoimintojen suunnittelusta ja toteutuksesta siten, että ympäristöluvan mukaisella rakenteella sulkematta olevan jätealueen laajuus on joka tilanteessa enintään 100 hehtaaria, tulee tuotannon jatkuvuuden varmistamiseksi sivukivialueen KL1 rakennusvaiheiden 1-6 sulkeminen vaiheittain aloittaa suunnitellussa aikataulussa ja tämän vuoksi sivukivialuetta KL1 koskeva sulkemissuunnitelma toimitetaan ennen koko toiminnan sulkemissuunnitelmaa.

Sivukivialueen KL1 rakennusvaiheet 1-6 suljetaan vaiheittain siten, että ympäristöluvan nro 107/2023 mukaisella rakenteella sulkematta olevan jätealueen laajuus on joka tilanteessa enintään 100 hehtaaria. Sivukivialue suljetaan tiiviillä peittorakenteella, jossa käytetään tiivisrakenteena LLDPE-kalvoa. Kalvon päälle rakennetaan kuivatus- ja pintamaakerrokset. Peittorakenteen pinta kasvitetaan.

Rakennusvaiheen 7 alueelle sijoitetaan happoa tuottamatonta kiilleliusketta, joka ei koko kaivoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan (nro 87/2022)

mukaisesti ole jätettä, jos se välittömästi tai lyhyen varastointiajan jälkeen toimitetaan rakennus- tai muussa toiminnassa käytettäväksi, sen sulfidisen rikin pitoisuus on alle 0,3 %, se ei omaa haponmuodostuspotentiaalia ja jos se täyttää muutoinkin rakennuskivelle asetettavat vaatimukset. Rakennusvaihe 7 suljetaan maa-ainespeitolla sitten kun on louhintasuunnitelma huomioiden selvää, ettei läjitettyä kiilleliusketta tulla hyödyntämään tarvekivenä. Sulkeminen toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vaiheittain.

Sulkemisen jälkeisessä tilanteessa rakennusvaiheiden 1-6 alueella tiiviin kalvorakenteen alapuolella mahdollisesti muodostuvat suotovedet kerätään Kuusilammen avolouhoksen ollessa toiminnassa kahteen DP-altaaseen ja johdetaan edelleen bioliuotuskiertoon tai vesien käsittelyyn. Sivukivitäytössä muodostuvien suotovesien määrän on arvioitu vähenevän olennaisesti sivukivialueen peittorakenteen rakentamisen jälkeen. Kuusilammen avolouhoksen toiminnan loputtua mahdollisesti muodostuvat vedet varaudutaan johtamaan Kuusilammen avolouhokseen muodostuvaan louhosjärveen.

Peittorakenteen rakentamisen jälkeen rakennusvaiheen 7 alueella muodostuvat suotovedet johdetaan niiden laadun perusteella joko maastoon tai DP5-altaalle. DP5-altaalta vedet johdetaan keskusvedenpuhdistamolle tai loppuneutralointiin. Kuusilammen avolouhoksen toiminnan loputtua DP5-altaalle kertyvät vedet varaudutaan johtamaan Kuusilammen avolouhokseen muodostuvaan louhosjärveen.

Peittorakenteen päällä sadannasta ja lumen sulamisesta syntyvät puhtaat hulevedet kerätään reunaojilla imeytyskentälle tai laskeutusaltaisiin.

Laskeutusaltaat tasaavat virtaamaa ja pidättävät kiintoainesta.

Laskeutusaltaista hulevedet ohjataan ensisijaisesti luonnollisille virtausreiteille Talvijoen, Tuhkajoen, Kivijoen ja Sopenjoen valuma-alueille, ellei kokonaisvaltaisessa koko toiminnan sulkemissuunnittelussa valuma-alueilta johdettavien vesien keskittämistä nähdä tarpeelliseksi. Alueelta ympäristöön ohjattavien vesien laatua tarkkaillaan luvan hakijan toimesta viikoittain ja ulkopuolisen tahon toimesta kuukausittain.

Terrafame hakee ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa luvanvaraisen toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perusteluina aloittamiselle esitetään, että sivukivialueen KL1 sulkemisen myötä alueella muodostuvien happamien ja metallipitoisten suotovesien määrä pienenee merkittävästi, jolloin yhtiön vesikierrossa vapautuu kapasiteettia muiden vesien käsittelylle. Lisäksi koska lupapäätöksessä nro 197/2023 on esitetty lupamääräys täyttötoimintojen suunnittelusta ja toteutuksesta siten, että ympäristöluvan mukaisella rakenteella sulkematta olevan jätealueen laajuus on joka tilanteessa enintään 100 hehtaaria, tulee tuotannon jatkuvuuden varmistamiseksi sivukivialueen KL1 sulkeminen vaiheittain aloittaa suunnitellussa aikataulussa.

Sivukivialueen sulkeminen ja maisemointi vähentävät lähialueen asutukselle kohdistuvaa melu-, pöly- ja maisemahaittaa. Lisäksi hanke luo luonnonmukaisen kaltaisia elinympäristöjä erityisesti alueen piennisäkkäille, linnuille ja hyönteisille. Sivukivialueen sulkeminen ei ennalta arvioiden aiheuta haitallisia vaikutuksia alueen pohjaveden laadulle tai määrälle tai muuta pintavesien nykytilaa haitallisesti. Sivukivialueen peittorakenteen toteuttaminen vaatii kivi- ja maa-ainesten hyödyntämistä, mutta materiaalit pyritään hankkimaan pääosin kaivospiirin alueelta.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Asianro IIS/561/10.03.00.01/2024

101 § Lausunto poikkeamishakemuksesta Iisalmessa, Kierrätyskatu 17

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 101

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta katsoo, että poikkeamishakemuksen mukainen toiminta on mahdollista sijoittaa Peltomäen teollisuusalueelle. Vaikka alue ei ole pohjavesialuetta, erityistä huomiota tulee kiinnittää mahdollisista onnettomuustilanteista aiheutuvien ympäristöhaittojen estämiseen. Vaikutusten arvioinnissa on kerrottu konttien sisältävän palonestoaineita. Palonestoaineissa käytetään yleisesti PFAS-yhdisteitä eli ns. ikuisia kemikaaleja, jotka hajoavat erittäin hitaasti ympäristössä ja kertyvät mm. ihmisten elimistöön. Tämän vuoksi on tärkeää, että mahdollisia sammutusvesiä, joissa on palonestoaineita, ei pääse energiavarastoalueelta ympäristöön.

Pitkäsuon korpinotkon länsireunassa tavataan lapinleinikkiä, joka on luonnonsuojelulain 78 §:n mukainen tiukkaa suojelua edellyttävä kasvilaji (luontodirektiivin liitteen IVb kasvilaji). Lapinleinikki on myös luonnonsuojelulain 74 § rauhoitettu kasvilaji, jonka esiintymistä ei saa hävittää. Lajilla on enää kaksi kasvupaikkaa Pohjois-Savossa, vaikka laji on aikaisemmin ollut runsaampi Ylä-Savossa. Myös silmälläpidettävä hentosara kasvaa samalla alueella.

Hakemuksessa tulee arvioida hankkeen vaikutukset lapinleinikin kasvupaikan suoalueeseen sekä sen hydrologiaan. Hakemuksessa tulee varmistaa, että sen toiminta ei epäsuorastikaan vaikuta lajin kasvupaikkaan tai lajin elinolosuhteisiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Iisalmen kaupunki pyytää lausuntoa poikkeamishakemuksesta asianumero IIS/561/10.03.00.01/2024. Lausunto kehoitetaan antamaan viimeistään 29.11.2024. Lausunto pyydetään lähettämään Iisalmen kaupungin kirjaamoon ensisijaisesti Word-muotoisena sähköpostilla kirjaamo@iisalmi.fi. Helios Nordic Energy Finland suunnittelee energiavarastohanketta Iisalmeen Peltomäen alueelle. Hankealueen koko on 2 Ha. Helios Nordic Finland Oy hakee kuntapoikkeamaa (MRL 171 §) Peltomäen alueelle asemakaavasta

energiavaraston rakentamisen mahdollistamiseksi. Suunniteltujen energiavarastojen teho on noin 125 MW ja kapasiteetti 500 MWh. Onnettomuustilanteessa kuten tulipalon sattuessa mahdolliset sammutusjätevedet ohjataan pois päin peltomäen pohjavesialueesta, jotta vältetään pohjavesiin kohdistuvat riskit. Hankealueen oikeassa alareunassa sijaitseva allas, on suunniteltu keräämään sade- ja hulevedet, allasta voidaan hyödyntää myös sammutusjätevesien keräämiseen. Altaassa on padotusmahdollisuus, ettei alueelta kulkeudu esimerkiksi sammutusvesiä lähialueen vesistöön.

Kontit sijoitetaan alueelle riittävän etäälle toisistaan ja muista rakennuksista, mikä vähentää tulipalon leviämiskätkiä ja mahdollistaa palon hallitsemisen tehokkaammin. Konttien rakenteet ovat paloeristettyjä ja suunniteltu kestämään korkeita lämpötiloja, ja niissä käytetään palonestoaineita, jotka hidastavat mahdollisen palon leviämistä. Lisäksi kontit on varustettu tehokkaalla ilmanvaihto- ja savunpoistojärjestelmällä, joka estää palokaasujen kertymisen ja helpottaa sammutustöitä. Automaattiset palonilmaisu- ja sammutusjärjestelmät varmistavat, että tulipalon sattuessa sammutus alkaa välittömästi.

Energiavarastojen (BESS) käyttöikä on keskimäärin noin 10-15 vuotta. Käytön jälkeen energiavarastojen jotkut komponentit voidaan käyttää uudelleen tai kierrättää, mutta monia komponentteja, kuten akut, on käsiteltävä erityisesti niiden sisältämien materiaalien vuoksi.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Kirjaamo@iisalmi.fi, Hannele Kelavuori

Asianro IIS/68/11.01.00.04/2024

102 § Lausunto Laidinsuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan mukaisesta selvityksestä, Iisalmi ja Pielavesi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 102

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ottaen huomioon turvetuotantoalueen koko 53 ha ja jäljellä oleva toiminta-aika noin 5 vuotta sekä tähän mennessä tarkkailussa saadut tulokset, voidaan havaintovuosia harventaa esitetyn mukaisesti. Esitetyistä pitoisuusrajoista ei ole huomautettavaa.

Tarkkailuvuoden aikana olisi suositeltavaa ottaa haihdutus-imeytyskentältä vähintään 6-8 näytettä, jotta voidaan kattavasti huomioida vuodenaikojen vaihtelut ja ylivirtaamatilanteet tehon tarkkailussa. Näytteenotto voidaan painottaa sulan maan kaudella otettavaksi. Koska haihdutus-imeytyskenttä on ollut toiminnassa vasta vuodesta 2020, sen toiminnan tarkkailua on syytä jatkaa riittävän perusteellisesti.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristönsuojelutarkastaja Veera Kajanus, p. 040 568 2619

Itä-Suomen Aluehallintovirasto on pyytänyt lausuntoa koskien Kuopion Energia Oy:n jättämää selvitystä vesienkäsittelyn toimivuudesta (ISAVI/8204/2024) Laidinsuon turvetuotantoalueella Iisalmen ja Pielaveden rajalla noin 21 km Pielaveden keskustasta koilliseen. Selvityksen jättämisestä on määrätty ympäristöluvassa 27.1.2016. Aluehallintovirasto voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää voimassa olevaa lupaa saadun erityisen selvityksen perusteella. Laidinsuon pinta-ala on yhteensä noin 53 hehtaaria, siellä tuotetaan jyrskinturvetta ja alueella voidaan käsitellä ja varastoida puuperäisiä polttoaineita sekä peltobiomassoja.

Laidinsuon tuotantoalueen kuivatusvedet käsitellään ennen vesistöön johtamista jokaisen sarkaojan päässä sarkaoja-altaalla ja sihtiputkella. Kuivatusvedet johdetaan sarkaojista virtaamasäädöllä varustetuille kokoojaojille ja niistä kahdelle laskeutusaltaalle, joista vedet johdetaan pumppaamoaltaan kautta haihdutus-/maaperäimeytyskentälle.

Vesienkäsittelyrakenteet ovat toiminnassa ympärivuotisesti. Vedet johdetaan tuotantoalueelta reittiä Kaatronpuro-Pieni Patajärvi-Venepuro-Patajärvi. Päästötarkkailu aloitettiin huhtikuussa 2020. Selvityksessä on ehdotettu jatkossa raja-arvoksi kiintoainepitoisuudelle 12 mg/l, jolloin lähtevän kuivatusveden vaikutus Kaatronpuron veden kiintoainepitoisuuteen on vähäinen. Kokonaistypen osalta raja-arvon mukainen 1600 µg/l keskipitoisuus näkyisi Kaatronpuron asemalla 1 noin 250 µg/l ja asemalla 2 noin 100 µg/l pitoisuusnousuna. Kokonaisfosforin osalta ehdotettu 80 µg/l lähtevässä kuivatusvedessä nostaisi laskennallisesti puroveden kokonaisfosforipitoisuutta 13-15 µg/l asemalla 1 ja 4-7 µg/l asemalla 2. Valuma-alueella oleva maatalous nostaa turvetuotantoaluetta selvästi enemmän Kaatronpuron rehevyytasoa kaikissa virtaamatilanteissa.

Näytteenottoa on tehty ympäristöluvan mukaisesti tehostetusti kolmen vuoden ajan haihdutus-imeytyskentän käyttöönotosta 1.4.-31.10. kuukausittain ja muulloin vähintään kahden kuukauden välein. Kuopion Energia Oy esittää, että päästötarkkailua harvennetaan vuodesta 2024 alkaen siten, että päästötarkkailu toteutetaan vesistötarkkailuvuosina kolmen vuoden välein neljä kertaa havaintovuoden aikana. Seuraava vesistötarkkailuvuosi on 2025. Haihdutus-imeytyskentältä lähtevän veden pitoisuusraja-arvoiksi (vuosittainen keskipitoisuus) hakija esittää: kiintoaine enintään 12 mg/l, kokonaistyyppi enintään 1 600 µg/l ja kokonaisfosfori enintään 80 µg/l. Lisäksi tehdään vesistötarkkailua kolmen vuoden välein Rautalammin reitillä. Turvetuotanto loppuu Laidinsuolla kokonaisuudessaan vuoteen 2029 mennessä.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Itä-Suomen Aluehallintovirasto
Iisalmen kaupunginhallitus
Pielaveden kunnanhallitus

Asianro IIS/266/11.01.00.04/2023

103 § Lausunto Eurowind Energy Oy:n Lapinlahden Tielammen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta, Lapinlahti

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 103

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta, joka toimii Iisalmen kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena, antaa seuraavan lausunnon:

Nähtävillä oleva materiaali, ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä osayleiskaavaluonnoksen materiaali on laaja paketti tietoa asiasta ja tehdyistä selvityksistä. Selvityksiä voidaan kokonaisuutena pitää asiantuntevasti laadittuna ja eri vaikutukset on huomioitu ja tuotu esille hyvin.

Melun ja välkkeen osalta tehdyt selvitykset ovat havainnolliset. Mallinnuksesta käy ilmi, että Tielammen hankkeen vaihtoehdoissa VE 1, VE 2 ja VE 3 melutaso 40 dB(A) ei ylitä yhdessäkään Iisalmen puolella olevassa loma- tai vakituksessa käytössä olevassa asunnossa, mutta äänitasot ovat aivan ohjearvon tuntumassa (39-40 dB(A)). Kun mallinnuksessa huomioidaan yhteisvaikutukset Tielammen tuulivoimahankkeen ja läheisen Iso-Petäjämäen tuulivoimahankkeen kesken, niin 40 dB(A) ohjearvo ylittyy muutamassa Iisalmen puolella olevassa loma- tai vakituksessa käytössä olevassa asunnossa kaikissa vaihtoehdoissa (VE 1, VE 2 ja VE 3) ja melutasot ovat ohjearvon tuntumassa useassa Iisalmen puolen kiinteistöissä. Jatkossa jompaankumpaan hankkeeseen tulee tehdä muutoksia, jotta melut asuinalueella jäävät ohjearvon alle. Hankkeen jatkototeutukseen ympäristölautakunta esittää, että myönnettävissä rakennusluvissa vaadittaisiin voimaloiden melutasojen tarkistusmittaukset ainakin laskentapisteeissä/kohteissa, joissa mallinnuksessa todettiin korkeimmat melutasot.

Välkeselvityksen mukaan tuulivoimaloiden iso määrä aiheuttaa laajan välkevaikutusalueen ja välkkeen määrä ylittää ohjearvon (yli 8 h/vuosi) ainakin yhdellä Iisalmen puolella olevalla kiinteistöllä. Yhteisvaikutukset Iso-Petäjämäen hankkeen kanssa nostavat välkkeen määrää varsinkin Tielammen hankealueen etelä- ja lounaispuolella sijaitsevilla asuin- ja lomarakennuksilla. Ympäristölautakunta muistuttaa, että mikäli voimaloiden melu tai välke aiheuttaa naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa naapurustossa, voidaan yksittäiset voimalat vaatia luvitettavaksi myöhemmin ympäristönsuojelulain nojalla.

Hankealueen pohjoisosassa sijaitsevan Niemisen pohjavesialueen erityisasema

on selvityksissä tunnistettu ja huomioitu hyvin. Jatkoselvityksiä tulee tehdä vielä varsinkin voimalapaikkojen 9 ja 10 osalta, jotta pystytään varmistumaan, että niiden haittavaikutukset eivät ulotu pohjaveden sieppausalueelle kallioperän hauraiden rakenteiden välityksellä. Pohjavesialueen ja vedenottamon tila ei saa vaarantua rakentamisen seurauksena.

Selostuksissa on esitetty, että toiminnan päätyttyä voimaloiden perustukset voimassa olevan lainsäädännön mukaan joko maisemoidaan tai puretaan pois. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan, tämänhetkisen jätelainsäädännön hengen mukaisesti, perustukset tulee lähtökohtaisesti purkaa maasta pois, mikäli tilalle ei rakenneta uutta voimalaa. Hankkeen jatkototeutukseen lautakunta esittääkin, että myönnettävissä voimaloiden rakennusluvissa huomioitaisiin myös rakenteiden purkamiseen liittyviä asioita.

Iisalmen kaupunki on omassa linjauksessaan edellyttänyt, että tuulivoimalat tulee sijoittaa niin, että etäisyys lähimpiin vakituisiin asuntoihin tai lomakäytössä oleviin asuntoihin on vähintään 2 kilometriä. Ylä-Savon ympäristölautakunta Iisalmen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toivoo, että myös tässä hankkeessa pystyttäisiin noudattamaan kyseistä etäisyyttä. Muilta osin ympäristölautakunnalla ei ole ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta huomautettavaa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Ympäristönsuojelutarkastaja Helena Tukiainen, p. 040 014 4452

Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää Ylä-Savon ympäristölautakunnan lausuntoa Eurowind Energy Oy:n Lapinlahden Tielammen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Selostukseen ja sitä koskevaan kuulutukseen voi tutustua verkossa osoitteessa www.ymparisto.fi/tielampituulivoimaYVA. Kirjallinen lausunto tulee toimittaa viimeistään 25.11.2024.

Lapinlahden kunta pyytää Ylä-Savon ympäristölautakunnan lausuntoa Tielammen tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta. Kaavaluonnokseen sekä valmisteluaineistoon voi tutustua kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.lapinlahti.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/ajankohtaiset-kaavahankkeet. Lausunto pyydetään antamaan 11.11.2024 mennessä, mutta

Lapinlahden kunnan teknisen johtajan kanssa on sovittu, että lausunto voidaan antaa samassa yhteydessä YVA-lausunnon kanssa.

Ylä-Savon ympäristölautakunta on antanut lausuntonsa Tielammen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 15.5.2024 viranhaltijalausuntona.

Tielammen hankealue sijaitsee Lapinlahden kunnan pohjoisosassa noin 13 km Lapinlahden keskustasta pohjois-koilliseen Iisalmen kunnanrajan läheisyydessä. Hankealue on kooltaan noin 846 hehtaaria ja se on kokonaan yksityisomistuksessa. Hankealue jakautuu kahteen erilliseen alueeseen, joiden välissä on Iisalmen kaupungille kuuluva alue.

Tielammen tuulivoimahanke muodostuu tuulivoimaloista, niiden vaatimasta infrastruktuurista sekä hankkeen vaatimasta sähkönsiirrosta. Varsinaiselle tuulivoima-alueelle suunnitellaan rakennettavaksi enintään 17 voimalaa, joiden yksikköteho olisi 6-9 MW ja kokonaiskorkeus enimmillään 250 metriä. Rakennettava tuulivoiman tuotantoalue liitetään valtakunnan sähköverkkoon noin 6 km pituisella ilmajohdolla pääosin olemassa olevaa voimajohtokäytävää pitkin uudelle Fingridin Iisalmen Tervakorven sähköasemalle. Hankealueelle suunnitellaan myös mahdollinen energiavarasto.

YVA-selostuksessa hankkeen vaikutuksia on arvioitu seuraaville hankevaihtoehdoille (VE):

- VE0: Hanketta ei toteuteta.
- VE1: Lapinlahden Tielammen alueelle rakennetaan 17 kpl yksikköteholtaan 6-9 MW:n tuulivoimaloita, kaksiosaiselle hankealueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 metriä. Ulkoinen sähkönsiirto toteutetaan ilmajohdolla sekä alueiden välinen ja hankealueen sisäinen sähkönsiirto maakaapelilla.
- VE2: Lapinlahden Tielammen alueelle rakennetaan 13 kpl yksikköteholtaan 6-9 MW:n tuulivoimaloita, kaksiosaiselle hankealueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 metriä. Ulkoinen sähkönsiirto toteutetaan ilmajohdolla sekä alueiden välinen ja hankealueen sisäinen sähkönsiirto maakaapelilla.
- VE3: Lapinlahden Tielammen alueelle rakennetaan 8 kpl yksikköteholtaan 6-9 MW:n tuulivoimaloita, hankealueen läntiselle osalle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 metriä. Ulkoinen sähkönsiirto toteutetaan

ilmajohdolla ja hankealueen sisäinen sähkönsiirto maakaapelilla.

Kaikissa tarkasteltavissa vaihtoehtoisissa hankealueelle rakennetaan tuulivoimaloiden lisäksi huoltotiet sekä nostoalueet voimaloiden pystytystä varten. Tuulivoima-alueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein, jotka asennetaan mahdollisuuksien mukaan huoltoteiden varteen. Maakaapeleilla sähkö siirretään hankealueelle rakennettavalle sähköasemalle ja siitä edelleen valtakunnan sähköverkkoon.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo, Lapinlahden kunta Kirjaamo

Asianro IIS/562/10.02.02.00/2020

104 § Lausunto Vuorimäen tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksesta, Iisalmi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 104

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa, että Vuorimäen tuulivoima-alue ja Pielaveden puolella sijaitseva Löytänän tuulivoima-alue muodostavat käytännössä yhden tuulivoimakokonaisuuden, joten on hyvä, että Vuorimäen osayleiskaavan ehdotuksessa on päädytty esittämään 17 voimalan aluetta eikä vaihtoehtona ollutta 24 voimalan aluetta. Vuorimäen ja Löytänän tuulivoimarakentaminen yhdessä vaikuttavat merkittävästi alueen maisemaan ja maankäyttöön. 17 voimalan sijoittaminen Vuorimäen alueelle mahdollistaa myös Iisalmen kaupungin edellyttämän kahden kilometrin etäisyyden säilyttämisen lähimpiin asuntoihin.

Kaavaehdotuksen yleismääräysten mukaan tuulivoimaloiden rungon tulee olla lieriörakenteinen ja värityksen tulee olla yhtenäinen ja vaalea, kuitenkin varustettuna ilmailuviranomaisen määräysten mukaisin merkinnöin. Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa, että tutkimuksin on osoitettu, että rungon tumma väritys puiden latvuskorkeuteen saakka vähentää lintujen törmäysriskiä voimaloihin. Luontoselvitysten mukaan Vuorimäen alueella on melko hyvä kanalintukanta, mutta kanalintujen tiedetään välttävän tuulivoima-alueita ja olevan alttiita törmäyksille voimaloiden runkoihin. Tästä syystä voimaloiden runkoja ei pitäisi kaavan yleismääräyksellä määrätä yhtenäiseksi ja vaaleaksi.

Yleismääräyksissä on huomioitu purkuluvan hakeminen rakennusvalvontaviranomaiselta ja se, että mikäli toteutettava voimala eroaa malliltaan tai mittasuhteiltaan kaavassa tutkitusta voimalatyyppistä, tulee melu- ja välkemallinnukset tehdä rakennuslupavaiheessa uudestaan toteutettavaksi valitulla voimalamallilla.

Tuulivoimaloiden sijainti on muuttunut kaavaehdotukseen YVA-vaiheen jälkeen. Luonnosvaiheen ja kaavaehdotuksen tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen vertailu on hankalaa, kun aineistossa ei ole esitetty yhdistelmäkarttaa, jossa näkyisi voimaloiden sijaintien muutokset.

Kaavaselostuksessa liitteenä olevaa melu- ja varjostusmallinnusraporttia ei ole päivitetty, vaikka voimaloiden sijaintia on muutettu ja selostuksen liitteen 16 mukaan on laadittu uudet melu- ja välkemallinnukset. Kaavaselostuksessa olevan taulukon mukaan osalla melumallinnuksen havaintopisteillä meluarvot ovat lähellä 40 dB:n rajaa, eikä voimaloiden siirrolla ole ollut olennaista

merkitystä meluarvoihin. Hankkeen jatkototeutukseen Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että myönnettävissä rakennusluvissa vaadittaisiin voimaloiden melutasojen tarkistusmittaukset ainakin laskentapisteissä/kohteissa, joissa mallinnuksessa todettiin korkeimmat melutasot. Kaavaselostuksessa olevan taulukon mukaan 8 h/a varjostusalueelle ei sijoitu asuin- tai lomarakennuksia, joten voimaloiden siirrolla on ollut positiivinen vaikutus välkkeen osalta. Varjostusta ilmenee kuitenkin enimmillään 7 h 13 min vuodessa hankealueen lounaispuolella sijaitsevan asuinrakennuksen alueella. Mahdolliset melu- ja välkehaitat tulee estää ennakoon, eikä vasta voimaloiden rakentamisen jälkeen voimaloiden toimintaa rajoittamalla. Ylä-Savon ympäristölautakunta muistuttaa, että mikäli voimaloiden melua tai välke aiheuttaa naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa naapurustossa, voidaan yksittäiset voimalat vaatia luvitettavaksi ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty, mistä rakentamisessa tarvittavat kiviainekset on tarkoitus ottaa. Uusien maa-ainesten ottoalueiden tai ylijäämämaiden läjitysalueiden perustamiseen tulee hakea tarvittavat luvat Ylä-Savon ympäristölautakunnalta. Mikäli betoniasema on kaava-alueella yli kaksi kuukautta, tulee toiminta rekisteröidä.

Muilta osin osayleiskaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

Päätös

Heikki Repo ilmoitti olevansa esteellinen asian käsittelyyn ja päätöksentekoon intressijäävyyden perusteella ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 13.13 - 13.32 .

Ympäristöjohtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Hujanen, p. 040 017 3345

Iisalmen kaupunginhallitus pyytää Ylä-Savon ympäristölautakunnan lausuntoa Vuorimäen tuulivoimaosayleiskaavan ehdotuksesta. Asianumero on IIS/562/10.02.02.00/2020. Osayleiskaavaehdotus pidetään nähtävillä 11.11-10.12.2024 klo 8.00-15.30 Iisalmen kaupungintalolla, Pohjolankatu 14 (2. krs)

sekä www.iisalmi.fi/vuorimäki.

ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Iisalmen Vuorimäen alueelle kaupungin länsiosaan Pielaveden ja Kiuruveden rajalle. Kaava-alue muodostuu hankealueesta, jonka pinta-ala on noin 2170 ha. Hankealueelle suunnitellaan 17 voimalan rakentamista, joiden yksikköteho on 6-10 MW ja kokonaiskorkeus maksimissaan 300 metriä. Kaavaehdotuksessa tuulivoimaloiden määräksi on valittu pienempi voimalamäärä eli 17 voimalaa. Pienemmän voimalamäärän ympäristövaikutukset ovat pienimmät. Voimaloiden paikkoja on lisäksi hiukan siirretty, jotta Iisalmen yleiskaavan (kv 18.3.2024) linjausta vähintään 2 km etäisyydestä asutukseen ei ylitetä. Tuulivoimalle annettuja melun ohjearvoja eikä välkkeen 8 tunnin vuosimäärää, jota käytetään yleisesti raja-arvona, ei ylitetä. Kaavaehdotuksessa on huomioitu sähkönsiirtoreitin jatkosuunnittelun ratkaisut ja toinen vaihtoehtoisista reiteistä on poistettu kaavaratkaisuista. Lisäksi kaavaehdotukseen on lisätty energihuollon alue sähköasemaa varten. Kaavamääräyksiä on tarkennettu ja muokattu luonnokseen verrattuna.

Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen huomioiden alueen luonnon erityispiirteet sekä lieventäen rakentamisen mahdolliset kielteiset vaikutukset ympäristölle. Voimaloiden lisäksi tuulivoimapuisto koostuu sisäisestä tieverkostosta, maakaapeleista sekä sähköasemasta. Suunnittelun yhteydessä huomioidaan myös muita prosessin aikana esille tulevia suunnittelualueen maankäyttötavoitteita sekä suunnittelutavoitteita.

Osayleiskaava laaditaan siten, että siihen perustuen on mahdollista hakea rakennuslupaa tuulivoimaloille MRL 77a § mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Iisalmen kaupunginvaltuusto.

Ylä-Savon ympäristölautakunta on antanut kaavaluonnoksesta ja YVA:sta lausuntonsa 24.1.2024.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Kaupunginhallitus, Iisalmen kaupunki kirjaamo

Asianro IIS/354/11.01.00.04/2023

105 § Lausunto Löytänän tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksesta Pielavesi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 105

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta lausuu seuraavaa: Kaavaehdotuksen liitteenä on uusia havainnekuvia, mutta ehdotusvaiheen kaavaselostuksesta ja sen liitteissä ei käy ilmi, onko niissä huomioitu voimaloiden (6,8 ja 10) muuttuneet sijainnit. Näkyvyysanalyysiä ei ole päivitetty, vaikka osa voimaloiden sijainnista on muuttunut. Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa, että hankkeen maisemavaikutukset ovat merkittävät. Kaavaselostuksessa ei ole tarkasteltu maisemavaikutusten vähentämistä esimerkiksi voimaloiden lukumäärää vähentämällä ja/tai niiden enimmäiskorkeutta rajoittamalla. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavoituksessa tulisi tarkastella nämä vaihtoehdot.

Luontoselvitystä on täydennetty kevään 2024 viitasammakkoselvityksellä. Viitasammakkoja ei ole havaittu, mutta selvitykset on tehty kutuaikaisen soidinääntelyn perusteella eikä hyödyntäen eDNA:ta. Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida tärkeät pesimälinnustokohteet, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit ja uhanalaiset ja/tai rauhoitetut kasvilajit sekä luontotyyppit, kuten vesiluonto, lähteet purot ja norot.

Tuulivoimapuiston aiheuttaman 35-40 dB(A) keskiäänitasovyöhykkeen sisälle jää neljä asuinrakennusta ja yksi lomarakennus. Liitteenä olevaa meluraporttia ei ole päivitetty voimaloiden sijaintimuutoksen jälkeen. Kaavaselostuksessa on esitetty, että koska uloimpia voimaloita ei siirretty, vaan muutokset tapahtuivat voimala-alueen keskiosassa, muutokset meluvaikutuksissa ovat hyvin vähäiset. Välkemallinnuksen perusteella suunnitellun tuulivoimalaitoksen välkevaikutuksen vaikutusalueella on yhteensä 11 asuin- tai lomarakennusta, sekä Pahkajärven eteläpäässä sijaitseva rantaosayleiskaavan mukainen rakennuspaikka (laskentapiste R23). Todennäköisen tilanteen laskennalliset välkemäärät eivät ylitä vertailuarvoa 8 h / vuosi millekään laskentapistelle. Mahdolliset melu- ja välkehaitat tulee estää ennakoon, eikä vasta voimaloiden rakentamisen jälkeen voimaloiden toimintaa rajoittamalla. Ylä-Savon ympäristölautakunta muistuttaa, että mikäli voimaloiden melu tai välke aiheuttaa naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa naapurustossa, voidaan yksittäiset voimat vaatia luvitettavaksi ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty, mistä rakentamisessa tarvittavat

kiviainekset on tarkoitus ottaa. Uusien maa-ainesten ottoalueiden tai ylijäämämaiden läjitysalueiden perustamiseen tulee hakea tarvittavat luvat Ylä-Savon ympäristölautakunnalta. Mikäli betoniasema on kaava-alueella yli kaksi kuukautta, tulee toiminta rekisteröidä.

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että mustaliuske-esiintymät tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että osayleiskaavan kaavaehdotukseen koko osayleiskaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin lisättäisiin, seuraavaa:

- 1) Mikäli toteutettava voimala eroaa malliltaan tai mittasuhteiltaan kaavassa tutkitusta voimalatyypistä, tulee melu- ja välkemallinnukset tehdä rakennuslupavaiheessa uudestaan toteutettavaksi valitulla voimalamallilla.
- 2) Tuulivoimaloiden, tuulivoimaloiden huolto- ja rakentamisteiden sekä nykyisten perusparannettavien teiden ja maakaapeleiden sijoittamisessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet
- 3) Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkulupa rakennusvalvontaviranomaiselta.

Nämä lisäykset lautakunta näkee tarpeellisena, sillä niillä ehkäistään mahdollisia ympäristöhaittoja.

Muilta osin osayleiskaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Hujanen, p. 040 017 3345

Pielaveden Löytänän tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheen aineisto on asetettu nähtäville Pielaveden ympäristön ja asumisen lautakunnan 22.10.2024 tekemällä päätöksellä. Kaava-alue sijaitsee Pielaveden kunnan pohjoisosassa noin 17 km kunnan keskustasta pohjoiseen. ABO Wind Oy:n Vuorimäen hanke sijaitsee vain noin 2 km Löytänän tuulivoima-alueen pohjoispuolella, Iisalmen kaupungin alueella. Lähimpien tuulivoimaloiden välinen etäisyys on vajaa 4 km. Ehdotusvaiheessa on esitetty, että kaavassa mahdollistetaan tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi 320 metriä, ja alueelle mahdollistetaan 13 tuulivoimalan sijoittaminen. Tuulivoimaloiden (6, 8 ja 10) sijainti on muuttunut kaavaehdotukseen YVA-vaiheen jälkeen. Tuulivoimalan (13) tv-1 alueen raja-alue on tarkistettu siten, että voimalan etäisyys asutuksesta

pysyy 1,5km etäisyydellä, vaikka voimalaa siirrettäisiin tv-1 alueen sisällä.

Kaavaehdotusvaiheessa, YVA-selostuksen valmistuttua, on päivitetty seuraavia selvityksiä:

Liite 2A Löytänä Havainnekuvat: Kuusi uutta kuvaa sekä kaksi kuvaa uudesta kuvakulmasta (päivä + yö). Lisätty myös maininta käytetystä kamerasta ja sen tekniset tiedot, sekä tuotu esiin, millä tavalla kameran tekniset ominaisuudet vaikuttavat kuvien laatuun.

Liite 5 Luontoselvitys: Luontoselvitystä on täydennetty kevään 2024 viitasammakkoselvityksellä, joka on lisätty päivitysliitteeksi luontoselvityksen raporttiin.

Liite 10 Välkemallinnus: Välkemallinnus on päivitetty. Kolmea tuulivoimalan rakennuspaikkaa voimala-alueen keskellä siirrettiin hieman liiallisen välkkeen välttämiseksi.

Liite 9 Meluraportti ja liitteet: Melumallinnus on tarkistettu ja todettu, että tuulivoima-alueen ulkopuolelle ei aiheudu muutoksia, joten meluselvitystä ei tarvitse päivittää.

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta pyytää lausuntoa 9.12.2024 mennessä Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta kaavoitusta koskevasta ehdotusvaiheen kaava-aineistosta, joka on nähtävillä Pielaveden kunnan verkkosivulla osoitteessa: <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavat/vireilla-olevat-yleiskaavat/vireilla-olevat-tuulivoimaosayleiskaavat/>.

Ylä-Savon ympäristölautakunta on lausunut 30.5.2024 § 55 tuulivoimahankkeen YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja tuulivoimayleiskaavan luonnoksesta.

Pohjois-Savon ELY-keskus on antanut 15.7.2024 YVA-hankkeen yhteysviranomaisena perustellun päätelmän, jossa on lausuttu mm. seuraavaa:

"Hankkeen merkittävimiksi vaikutuksiksi voidaan arvioida yhteisvaikutukset 2 km etäisyydellä sijaitsevan Vuorimäen tuulivoimahankkeen kanssa. Erityisesti melu-, välke- ja maisemavaikutukset muodostuvat yhteisvaikutuksiltaan merkittäviksi.

Hankkeella voidaan arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia

yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön. Vaikutukset nousevat merkittäviksi hankealueen laajuuden takia. Hankkeen toteutuessa pääosin metsätalouskäytössä olevan hankealueen maankäyttö muuttuu pysyvästi tai pysyväisluonteisesti teollisempaan suuntaan. Vaikutusten merkittävyyttä lisää se, että sijainnin takia hanke voi vaikuttaa maankäyttöön myös Iisalmen kaupungin alueella.

Yhteysviranomaisen arvioi hankkeella olevan merkittäviä vaikutuksia maisemaan, erityisesti yhteisvaikutuksena Vuorimäen hankkeen kanssa. Erityisesti maisemamuutos näkyy Kotajärven alueella, mutta myös hankealueen ympäristön korkeilla mäkialueilla sijaitsevien vakituisten ja loma-asuntojen kannalta. Kaavoitusvaiheessa on mahdollista vielä tarkastella, onko hankkeen maisemallisia vaikutuksia tarpeellista vähentää voimaloiden lukumäärää vähentämällä ja/tai niiden enimmäiskorkeutta rajoittamalla.

Hankkeella voidaan arvioida olevan kohtalaisia vaikutuksia luontoon ja hankealueen virkistyskäyttöön jo hankkeen laajuuden takia. Jatkosuunnittelussa on riittävin selvityksin ja tarpeen vaatiessa hankesuunnitelmaa muokkaamalla varmistuttava mm. siitä, että hankkeesta ei aiheudu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia alueen pesimälinnustolle, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille tai uhanalaisille ja/tai rauhoitetuille kasvilajeille tai luontotyypeille, kuten vesiluonto, lähteet purot ja norot. Hankealueella on mielipiteiden ja lausuntojen perusteella merkittävää arvoa metsästysalueena. Hanke tulee pyrkiä toteuttamaan niin, että hankkeen kielteiset vaikutukset metsästysmahdollisuuksiin ovat mahdollisimman vähäiset.

Yhteysviranomaisen toteaa, että hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutusten erot ovat niin vähäiset, että käytännössä kumpikin vaihtoehto on toteuttamiskelpoinen.

Kaavoituksessa, kuten myös rakennuslupia myönnettäessä, on kiinnitettävä erityistä huomiota myös mahdollisiin onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin varautumiseen. Kaavaselvityksestä sekä rakennuslupahakemuksista tulee pyytää lausunnot myös pelastusviranomaiselta."

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta, ymparisto@pielavesi.fi

Asianro IIS/610/11.01.00.04/2024

106 § Lausunto Myrsky Energia Oy:n Murtoperä-Vuolijoki 400kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 106

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta lausuu seuraavaa: Nykyisen voimajohdon rinnalle suunniteltu reitti on noin 70 kilometriä pitkä, sijoittuen Pyhäjärven, Kiuruveden ja Kajaanin kaupunkien sekä Vieremän kuntien alueelle. Reitin pituudesta ja 400 kilovoltin voimajohtolinjan vaatimasta leveydestä johtuen reitille sijoittuu monenlaisia biotooppeja mukaan lukien Hällämö-Valkeiskankaan Natura-alue ja useita suojelualueita sekä harjijensuojeluohjelmaan kuuluva alue. Alle kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimajohtoreiteistä sijoittuu neljä muuta luonnonsuojeluohjelmien aluetta: Kurkisuon vanhojen metsien suojeluohjelman alue (AMO080462), Rahajärvi-Kotteraisen (LVO080190) ja Kaatiaisien (LVO080189) lintuvesiensuojeluohjelman alueet sekä Otannevan soidensuojeluohjelman alue (SSO110356). Alle kolmen kilometrin etäisyydelle voimajohtoreiteistä sijoittuu yhteensä kahdeksan Natura-aluetta.

Arviointiohjelmaan tulisi sisällyttää tarkempi selvitys voimajohtojen sijoittamisesta samoihin pylväisiin myös muualla kuin Natura-alueella sekä maakaapeleiden käytön mahdollisuus. Uuden voimajohtoreitin rakentamiseen olemassa olevan voimajohtoreitin rinnalle vie noin 300 ha maata heikentäen luonnon monimuotoisuutta. Voimajohtojen sijoituessa samoihin pylväisiin johtoaukea on huomattavasti kapeampi kuin rinnakkaisissa voimajohtoreiteissä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan tulisi sisällyttää selvitys voimajohtojen aiheuttamasta riskistä linnustolle voimajohtojen sijaitessa rinnakkaisissa pylväissä ja vaihtoehtoisesti samoissa pylväissä.

Kokonaisuutena hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hyvin laadittu ja kattava.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Myrsky Energia Oy on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-

Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) otsikossa mainittua hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman. Arviointiohjelmaan ja sitä koskevaan kuulutukseen voi tutustua verkossa osoitteessa www.ymparisto.fi/murtopera-vuolijoki-voimajohto-YVA. ELY-keskus varaa Ylä-Savon ympäristölautakunnalle mahdollisuuden antaa lausuntonsa arviointiohjelmasta. Kirjallinen lausunto tulee toimittaa viimeistään 18.11.2024 osoitteeseen Pohjois-Savon ELY-keskus, Kallanranta 11, PL 2000, 70101 Kuopio tai sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi. Asianumero on POSELY/2596/2023.

Lausunnon antamiseen on pyydetty lisää aikaa Pohjois-Savon ELY-keskuksesta, koska Ylä-Savon ympäristölautakunnan kokous on 21.11.2024. Lisää aikaa on myönnetty 22.11.2024 saakka.

Tiivistelmä

Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan uutta Murtoperän (Pyhäjärvi/Kiuruvesi) ja Vuolijoen (Kajaani) välistä 400 kilovoltin (kV) voimajohtoyhteyttä. Hanke sijoittuu neljän kunnan alueelle kolmessa maakunnassa. Uusi voimajohto sijoittuu Pyhäjärven, Kiuruveden ja Kajaanin kaupunkien sekä Vieremän kuntien alueelle. Voimajohto alkaa Pyhäjärveltä tai Kiuruvedeltä Murtoperän sähköasemalta ja päättyy Kajaaniin Vuolijoen tai Höyttikankaan sähköasemalle. Voimajohtoreitti sijoittuu pääosin nykyisen Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohdon kanssa samaan johtokäytävään. Lisäksi hankkeessa tarkastellaan vaihtoehtoisia reittiosuuksia Vieremän kunnan alueella ja erillistä reittiä Kajaanisissa Vuolijoen ja Höyttikankaan välillä. Nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuva reitti on noin 70 kilometriä. Vaihtoehtoisten uuteen maastokäytävään sijoittuvien voimajohtoreittien pituus on yhteensä noin 33,5 kilometriä.

Voimajohtohankkeen tarkoitus on mahdollistaa tuulivoimalla tuotetun uusiutuvan energian liittäminen valtakunnanverkkoon. Hankkeessa tarkastellaan Myrsky Energia Oy:n Pilpankankaan tuulivoimahankkeen, Metsähallituksen ja Neovan Konnunsuon tuulivoimahankkeen sekä Enersensen Wind Oy:n ja Valorem Energies Finlandin Oy:n Lapinsalon tuulivoimahankkeen liittämistä yhteisellä 400 kilovoltin voimajohdolla valtakunnanverkkoon. Rakennettava voimajohtoyhteys on mahdollista tulevaisuudessa liittää osaksi Fingrid Oyj:n kantaverkkoa ja toteuttaa näin itä-länsisuuntaisen poikittaisyhteys kantaverkon Järvilinjan ja Metsälinjan välille. Hankkeessa tarkastellaan lisäksi Konnunsuon, Pilpankankaan ja Lapinsalon tuulivoimahankkeiden liityntäjohtojen sijoittumista Murtoperä-Vuolijoki voimajohdon yhteyteen ja liittymistä Kiviahon sähköasemalle. Liityntäjohto

sijoittuu Pyhännän, Kiuruveden ja Vieremän alueelle. Hanke koostuu voimajohdosta, voimajohdon teknisistä rakenteista sekä voimajohdon alla olevasta maa-alueesta. Tavoitteena on, että voimajohto voidaan ottaa käyttöön vuonna 2027.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pohjois-Savon ELY-keskus, kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

107 § Otto-oikeuden alaiset päätökset

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 107

Puheenjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta ei käytä otto-oikeutta päätöksissä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Hallintosääntö 10, 94 ja 121 §

Lautakunta voi ottaa asian käsiteltäväkseen ja tällöin asiasta päättää lautakunta, puheenjohtaja ja esittelijä.

Lautakunnan käsiteltäväksi ei saa ottaa

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyasioita.
2. yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita.

Lautakunnan alaiset toimielimet ja viranhaltijat ilmoittavat lautakunnalle ottokelpoisista päätöksistä. Pöytäkirjat laitetaan luottamushenkilöportaaliin silloin, kun pöytäkirja julkaistaan. Viranhaltijapäätökset lähetetään toimielimelle luottamushenkilöportaaliin neljän päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Rutiiniluonteisista henkilöstöpäätöksistä ei ilmoiteta otto-oikeutetuille toimielimille.

Muutoksenhaku

1 A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

108 § Tiedoksiannot ja ajankohtaiset asiat

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.11.2024 § 108

Ympäristöjohtajan / Ympäristöterveydenhuollon päällikön päätösehdotus
Lautakunta merkitsee asiat tietoonsa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Ajankohtaiset asiat:

- Valvontaeläinlääkärin määräaikainen virka, haastattelutyöryhmään nimettiin Lassi Savolainen.
- Kiuruveden ampumarata
- Ylä-Savon ympäristölautakunnan vierailu Sotkamoon toukokuussa 2025
- Ylä-Savon ympäristölautakunnan seuraava kokous pidetään to 12.12.2024 klo 10.00 alkaen.
- Pielaveden linja-autoaseman alue

Aili Heikkinen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 13.56.

Valmistelu

Lisätietona jaetaan

1. Iisalmen kaupunki, ympäristönsuojelupalvelut, vastauksia aumausilmoituksiin 1 kpl
2. Iisalmen kaupunki, ympäristönsuojelupalvelut 8.10.2024, lausunto koskien Pielaveden ampumaradan ympäristöluvan muutostarvetta
3. Iisalmen kaupunki, ympäristöterveyspalvelut 11.10.2024, lausunto Partalan koulun sisäilmaston olosuhdearviosta ja suunnitelluista ilmanvaihdon parannustoimenpiteistä, ei verkkojulkinen
4. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös 25.10.2024, ympäristönsuojelulain 88 §:n mukainen hakemus Havukkanevan ympäristöluvan rauettamiseksi, Pyhäntä ja Vieremä
5. Pohjois-Savon ELY-keskus 28.10.2024, vastine Kiuruveden kaupungin lausuntoon ehdotuksesta Pohjois-Savon merkittäviksi tulvariskialueiksi
6. Pohjois-Savon ELY-keskus 28.10.2024, vastine Ylä-Savon ympäristölautakunnan lausuntoon ehdotuksesta Pohjois-Savon merkittäviksi tulvariskialueiksi
7. Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 5.11.2024 nro 90/2024, ISAVI/10370/2023, biometaanin tuotanto- ja nesteytyslaitoksen

ympäristölupa sekä toiminnan aloittamislupa, Suomen Lantakaasu Oy, Kiuruvesi

8. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 6.11.2024 nro 1541/2024, dnro 493/03.04.04.04.20/2023 valitukseen vesitalousasiassa, pohjapadon rakentaminen Sonkajärven keskivedenkorkeuden nostamiseksi
9. Iisalmen kaupunki, ympäristönsuojelupalvelut, tarkastuspöytäkirjoja ympäristönsuojelulain valvontaohjelman mukaisista määräaikaistarkastuksista 13 kpl
10. Iisalmen kaupunki, ympäristönsuojelupalvelut 11.11.2024, lausunto eläinsuojan toiminnan olennaisesta muuttamisesta, Kiuruvesi
11. FCG 6.11.2024, muistio loppukokouksesta, pima-kohde: Jolleikonmäen vanha kaatopaikka
12. Iisalmen kaupunki, ympäristönsuojelupalvelut 4.11.2024, tarkastuspöytäkirja, roskaantunut alue, XXXXXXXXXXXXXXX, Iisalmi, ei verkkojulkinen

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Kirjaaminen asiakortille

Oheisaineisto

Lausunto, Pielaveden ampumaradan ympäristölupa
Lausunto, Partalan koulun sisäilma, ei verkkojulkinen
Pohjois-Suomen AVIn päätös, Havukkanevan ympäristöluvan rauettaminen
Pohjois-Savon ELY-keskuksen vastine Kiuruveden kaup. lausuntoon
Pohjois-Savon ELY-keskuksen vastine Y-S. ymp.lautakunnan lausuntoon
Itä-Suomen AVIn päätös, ympäristölupa, Suomen Lantakaasu Oy
Vaasan HAO:n päätös, Sonkajärven keskivedenkorkeus, ei verkkojulkinen
Lausunto eläinsuojan toiminnan muuttamisesta, Kiuruvesi
Muistio, Jolleikonmäen vanha kaatopaikka
Tarkastuspöytäkirja, roskaantunut alue, ei verkkojulkinen

MUUTOKSENHAKU VIRANOMAISEN PÄÄTÖKSESTÄ

1. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

- 1 A. Päätöksestä ei saa tehdä kunnallisvalitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.
- 1 B. Hallintopäätöksestä ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 § 2 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla.
- 1 C. Päätöksestä ei saa tehdä hankintalain mukaista hankinto-oikaisua, koska uudella päätöksellä ei ole muutettu tarjouksen tehneiden oikeudellista asemaa.
- 1 D. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta muulla perusteella.

2. Oikaisuvaatimus

Päätökseen tyytymätön saa hakea päätökseen oikaisua, kuntalaki 134,1 §.

Oikaisuvaatimuksessa on oltava

- vaatimus perusteineen
- vaatimuksentekijän yhteystiedot sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätökset voi lähettää
- tekijän allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa aukioloaikana 9 -15.30

Iisalmen kaupunki / kirjaamo

PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI

kirjaamo@iisalmi.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsen ja kuntalainen 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

3. Kunnallisvalitus

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kuntalaki 135,2 §.

Valituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitus toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8-16.15

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio

p. 029 56 42500, fax 029 56 4250,

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa [https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki toiseen palveluun](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki%20toiseen%20palveluun).

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on oltava

- päätös, josta valitetaan sekä selvitys päivästä, josta valitusaika on alkanut
- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos päätös ei kohdistu valittajaan.
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan (www.finlex.fi/tuomioistuinmaksulaki).

4. Hallintovalitus

Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa valittaa myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain oikaisuvaatimuksen tekijä. Jos hallintopäätöstä on oikaisuvaatimusmenettelyssä muutettu tai se on kumottu, oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saa valittaa kaikki asianosaiset.

Valitus toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8-16.15

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio

p. 029 56 42500, fax 029 56 42501

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa [https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki toiseen palveluun](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki%20toiseen%20palveluun).

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinpaikka ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinpaikka ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, josta valitetaan
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusaika on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan (www.finlex.fi/tuomioistuinmaksulaki).

5. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

Hankintalain mukainen hankinto-oikaisu ja kuntalain mukainen oikaisuvaatimus

Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 § mukaisen hankinto-oikaisun tai kuntalain 134 § mukaisen oikaisuvaatimuksen. Tämä voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja ja osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa eli asianosainen. Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Hankintalailla tarkoitetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

Hankinto-oikaisu ja oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa

aukioloaikana 9 - 15.30

Iisalmen kaupunki / kirjaamo

PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI

kirjaamo@iisalmi.fi

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa päätöksen tai muun ratkaisun tiedoksiannosta. Oikaisu on oltava perillä oikaisuajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi

1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Hankintaoikaisussa ja oikaisuvaatimuksessa on oltava

- vaatimus perusteluineen
- hakijan nimi ja kotikunta. Jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää.
- hakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- päätös, johon oikaisua haetaan kopiona tai alkuperäisenä
- asiakirjat, joihin vedotaan
- valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Hakemuksen voi tuoda kirjaamoon tai lähettää postitse tai sähköpostilla.

Hankinta-asiakirjojen julkiseksi tuleminen

Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi siltä osin kuin ne eivät ole salassa pidettäviä, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Asianosaisella on oikeus ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta saada tieto toisen tarjoajan tarjouksen sisällöstä lukuun ottamatta liike- ja ammattisalaisuuksia. Asianosaiset saavat kuitenkin tiedot liikesalaisuutena pidetyistä hinnoista.

6. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa

Hankintalain mukaiset hankintaoikaisu ja valitus markkinaoikeudelle.

Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133 § mukaisen hankintaoikaisun tai hankintalain 145 § mukaisen valituksen markkinaoikeudelle.

Hankintalailla tarkoitetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

I Hankintaoikaisu

Hankintaoikaisua voi vaatia kirjallisesti hankintayksiköltä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa eli asianosainen.

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa aukioloaikana 9 - 15.30

Iisalmen kaupunki / kirjaamo

PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI

kirjaamo@iisalmi.fi

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tai ratkaisun tiedoksisaannista. Hankintaoikaisu on oltava perillä oikaisuajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi

1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytettä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa on oltava

- vaatimukset perusteineen
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne ole hankintayksikön hallussa
- hakijan nimi ja kotikunta
- jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

II Valitus markkinaoikeuteen

Valitusoikeus

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi valittaa markkinaoikeuteen päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tekemästä ratkaisusta, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Hankintalain 146 § mukaan markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin tai
- 3) sitä, että kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä, jollei toisin säädetä.

Valitus on **tehtävä 30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on **tehtävä kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi

1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on oltava

- päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä ja jäljennöksenä sekä selvitys tiedoksisaantipäivästä tai muu selvitys valitusajan alkamispäivästä
- vaatimukset ja niiden perusteet
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa
- puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymisen osalta selvitys, minkä vuoksi käsittelylupa tulee myöntää.
- hakijan nimi ja kotikunta
- jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusviranomainen

Valitus markkinaoikeuteen toimitetaan sen aukioloaikana 8.00-16.15

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

p. 029 56 43300, fax 029 56 43314, markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Valittajan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle valittamisesta markkinaoikeuteen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Hankinta-asiakirjojen julkiseksi tuleminen

Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi siltä osin kuin ne eivät ole salassa pidettäviä, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Asianosaisella on oikeus ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta saada tieto toisen tarjoajan tarjouksen sisällöstä lukuun ottamatta liike- ja ammattisalaisuuksia. Asianosaiset saavat tiedot liikesalaisuutena pidetyistä hinnoista.

Odotusaika hankintasopimuksen tekemiselle EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa

Hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedoksi hankintayksikön päätöksen ja valitusosoituksen markkinaoikeudelle.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuimessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

7. Muutoksenhaku yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa

Päätös sisältää yksityisoikeudellisia ratkaisuja, jotka on säädetty ratkaistavaksi myös muulla kuin hallinto- tai kunnallisvalituksella.

Päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella haastehakemuksella

Pohjois-Savon kärjäoikeus, Oikeus- ja Poliisitalo

Suokatu 44, 70110 Kuopio / PL 44, 70101 Kuopio

p. 029 56 48503, 029 56 48500 vaihde, fax 029 56 48505

pohjois-savo.ko@oikeus.fi

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuimessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

12. Hallintovalitus maa-ainesluvista

Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitusoikeus on

- 1) asianosaisella
- 2) kunnan jäsenellä
- 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella

Valitus toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio

p. 029 56 42502, fax 029 56 42501

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa [https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki toiseen palveluun](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki%20toiseen%20palveluun).

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi lähettää postitse, faksina, sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta.

Tiedoksianto tapahtuu seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon

asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, josta valitetaan
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusajaksi on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu
- asiamiehen valtakirja ellei päämies ole antanut valtuutusta suullisesti tuomioistuimessa, asiamies ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa tai valtuutettu ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai lupalakimies

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan. Jos hallinto-oikeus muuttaa päätöksen valittajan eduksi, ei oikeudenkäyntimaksua peritä (www.finlex.fi/tuomioistuinmaksulaki).

13. Hallintovalitus Vaasan hallinto-oikeuteen

Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §. Asian käsittelymaksusta valitetaan samassa yhteydessä kuin pääasiasta.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa valittaa myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitus toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15

Vaasan hallinto-oikeus

PL 204, Korsholmanpuistikko 43, 4. krs, 65101 VAASA

p. 029 56 42611, fax 029 56 47260

vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa [https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki toiseen palveluun](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/linkki%20toiseen%20palveluun).

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Ympäristö- ja maa-aineslupa-asioissa tiedoksisaanti on tapahtunut seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- valittajan laillisen edustajan tai asiamiehen yhteystiedot. Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, josta valitetaan valitusosoituksineen
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusaika on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan (www.finlex.fi/tuomioistuinmaksulaki).